

Loovtööde kord ja juhend

Loovtööde **korraldamise** juhend Orissaare Gümnaasiumis

Loovtöö tegemise kohustus

- Orissaare Gümnaasiumi põhikooli lõpetamise tingimuseks on III kooliastmes sooritatud loovtöö (Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr.1 „Põhikooli riiklik õppekava“ §23 p.1, p.3 ja Orissaare Gümnaasiumi õppekava §21 p.4).
- Loovtöö sooritavad 8. klassi õpilased. Sooritatud loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
- Vastavalt põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud korrale korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö.
- Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teema valiku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Kollektiivselt teostatud loovtööde puhul peab rühma iga liikme panus olema selgelt tõendatud ja nähtav igas töö etapis.
- Loovtööl võib olla erinev vorm: uurimus, projekt, kunsti- või käsitöö, kirjutatud ja lavastatud näidend, film, poster, slaidiesitus, muusikateos, kontsert, omaloomingu esitamine, tantsuprogramm, maastikumängu ettevalmistus ja läbiviimine; maali-, foto- või mõni muu kujutava kunsti näitus, demonstratsioon, luulekogu, vms.

Loovtöö eesmärk:

- Toetada õpilase kujunemist loovaks, iseseisvaks isiksuseks.
- Pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvalt eneseteostuse võimalust.
- Arendada sotsiaalsete-, digi- ja ettevõtlikkuspädevuste kujunemist.
- Toetada kriitilise mõtlemise kujunemist, õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni.

Loovtöö korraldamise ja läbiviimise etapid:

- loovtöö temaatika valimine kooli poolt;
- loovtöö teema valimine õpilase poolt;
- juhendaja leidmine;
- õpilase juhendamine;
- loovtöö kirjaliku osa vormistamine (vt loovtöö koostamise juhendit);
- loovtöö eelkaitsmine;
- loovtöö esitamine;
- loovtöö kaitsmine ja hinnangu andmine.

I KORRALDAMINE

- Kevadel osalevad 7. klassi õpilased 8. klassi loovtööde kaitsmisel, et saada ettekujutus eelseisvast tööst. Igal õpilasel on kaitsmise jälgimisel vaatlusleht ülesannetega, mis tuleb täita.
- Pärast kaitsmist toimub 7. klassi õpilaste ja 8. klassi juhendanud õpetajate ühisseminar, kus arutatakse teostatud tööde tulemust ning selle käigus koondatakse kokku esialgsed mõtted ajurünnaku abil, et aidata õpilastel näha erinevaid võimalusi ja leida enda huvidest lähtuv idee meie kooli poolt välja pakutud üldteemaga seoses.
- Teemasid arutatakse ja jagatakse kõigi õpetajatega esimesel töökoosolekul peale loovtööde kaitsmist mais, et anda võimalus heade ideede tekkeks, teema täpsustamiseks ning koostöisteks kokkulepeteks juhendamisel.
- Enne kooliaasta lõppu on 7. klassi õpilasel kohustus valida endale loovtöö suund kooli poolt määratud temaatikast lähtuvalt ja leida juhendaja, kellega koostööd tegema hakatakse.
- Õpilasel on võimalus loovtöö teha koostöiselt ühistööna.
- Õpilasel on õigus valida ka selline teema, mis ei kattu koolipoolse teemaga, kuid sellisel juhul tuleb teema kooskõlastada oma juhendaja ja õppealajuhatajaga.
- Enne suvevaheajale minekut fikseeritakse koos juhendajaga esialgne teema ja esitatakse see õppealajuhatajale.
- Hiljemalt 01. oktoobriks registreerib õpilane loovtöö lõpliku teema õppealajuhataja juures.

- Loovtöö teemad ja juhendajad kinnitab kooli direktor.
- Õpilase töö kirjaliku osa koostamise jaoks on abiks küsimused ja nõuanded loovtöö päevikust **Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö - ese, üritus)**, **Loovtöö päevik (Uurimuslik loovtöö)**, mille e-variandi lingi jagab õpilasele juhendaja ja õpilane täiendab seda enda *Google Drive* keskkonnas. Juhendajal on nii võimalus töö edenemist jälgida pidevalt.
- Loovtöö päevikut **Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö - ese, üritus)**, **Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö HEV - ese, üritus)** või **Loovtöö päevik (Uurimuslik loovtöö)** võib juhendaja vajadusel välja printida ning anda õpilase kätte kirjalikuks täitmiseks anda.
- Loovtöö päevikud **Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö - ese, üritus)**, **Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö HEV - ese, üritus)** või **Loovtöö päevik (Uurimuslik loovtöö)** sisaldavad kohustuslikke vormistuslikke osasid, mida õpilane saab selles olevate nõuannete ja küsimuste alusel täita.
- Ajutise õpiraskusega õpilane täidab juhendajaga koostöös loovtööd planeerides ja tööd teostades loovtöö päevikut kas e-variandina **Loovtöö päevik (Praktiline töö - ese, üritus)** või **Loovtöö päevik (Uurimuslik loovtöö)**, järgides selles olevaid küsimusi ja nõuandeid.
- Püsiva õpiraskusega õpilane täidab juhendajaga koostöös loovtööd planeerides ja tööd teostades kas e-variandina või kirjalikult **Loovtöö päevik (Praktiline töö HEV - ese, üritus)**, järgides selles olevaid küsimusi ja nõuandeid.
- Andekas õpilane täidab juhendajaga koostöös loovtööd planeerides ja tööd teostades kas e-variandina **Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö - ese, üritus)** või **Loovtöö päevik (Uurimuslik loovtöö)**, järgides selles olevaid küsimusi ja nõuandeid.
- Koos juhendajaga tutvutakse loovtöö päevikuga, koos lepitakse kokku tegevuste ajakava, mis fikseeritakse loovtöö päevikusse.
- Valmis loovtöö päeviku esitamine toimub hiljemalt 8. klassi III trimestri keskpaigaks (täpsem kuupäev esitatakse iga kooliaasta jaanuari töökoosoleku otsuse põhjal).
- Loovtöö koostab õpilane iseseisvalt, õpetajal on juhendaja ja nõustaja roll.
- Juhendajad saab valida kooli õpetajaskonnast. Vajadusel võib tööl olla ka mitu juhendajat.
- Sarnaste teemade või valdkondade õpetajatel on soovitatav teha koostööd või õpiringe.

Protsessi ajal saadakse regulaarselt kokku, et jagada ja õppida üksteiselt ning samas ühtlustada ka nõudmisi.

- Kui õpilasel on juhendaja väljastpool kooli, siis peab ta leidma ka koolipoolse kaasjuhendaja.
- Kooli juhtkond koostöös juhendajatega määratlevad tööde läbiviimise ja esitamise ajakava täpsed kuupäevad vastavalt õppeaasta akadeemilisele kalendrile.
- Direktori poolt kinnitatud hindamiskomisjoni kuuluvad 8. klassi klassijuhataja ning komisjon on vähemalt kolmeliikmeline.
- Juhendaja saab võimalusel viibida kaitsmisel.

Loovtöö korraldamisel peetakse silmas, et:

- ühel juhendajal on maksimaalselt kaks õpilast või üks rühm;
- õpetaja ja õpilase töökoormus ei suurene oluliselt;
- juhendaja kohtub õpilasega vastavalt kokkuleppele, see võib toimuda ka e-lahendusi kasutades.

II AJAKAVA

- 01. oktoobriks on kinnitatud teema ja juhendaja(d).
- Novembris toimub loovtööde juhendajatele koosolek, mille kutsub kokku õppealajuhataja.
- III trimestri alguses (märtsis) toimub loovtööde eelkaitsmine, mil hindamiskomisjon tutvub kõikide töödega, annab oma hinnangu ning vajadusel parandusettepanekud loovtöö tegijale ja juhendajale.
- III trimestri lõpus (mais) toimub loovtööde kaitsmine. Kaitsmisele pääseb õpilane, kelle töö on eelkaitsmise läbinud või kes on oma tööd parandanud eelkaitsmise ettepanekute põhjal ettenähtud ajaks.
- Kui õpilane ei esita tööd eelkaitsmisele või ei tee oma töös ettenähtud ajaks parandusi, esitab ta oma loovtöö järelkaitsmisel, mille aeg määratakse pärast loovtööde kaitsmist III trimestri lõpus.

III TEEMA VALIMINE

- Loovtöö üldtemaatika (aasta teema) pakub välja kool lähtuvalt kooli vajadustest,

eesmärkidest, missioonist, väärtustest, millest õpilane valib konkreetsema teema ise lähtudes oma huvidest ja võimekusest.

- Täpsema teema (ehk alateema) valiku teeb/teevad õpilane/õpilased arutelus juhendajaga.
- Õpilasel on soovitus teha praktiline loovtöö, mida saaks kasutada koolis kaasõpilaste ja/või õpetajate poolt (kirjanduslik, muusikaline, üritus, tehnoloogiline, käsitöö).

IV JUHENDAMINE

- Juhendajaga lepitakse kokku tegevuste ajakava, mis fikseeritakse loovtööde päevikus.
- Iga juhendajaga kohtumise järgselt lisatakse kuupäev loovtööde päevikusse.
- Ühel juhendajal võib olla maksimaalselt kaks juhendatavat. Vajadusel võib olla juhendajaid mitu ühe õpilase kohta.
- Juhendaja võib olla ka väljastpoolt kooli.

Juhendaja roll on suunav, ta:

- soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- jälgib töö vastavust püstitatud eesmärgile ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist loovtöö päeviku e-versioonis;
- nõustab õpilast loovtöö kirjaliku osa koostamisel ja esitlemise vormi täitmisel;
- ei vastuta õpilase tegemata töö eest;
- täpsustab ühistöös grupiliikmete tööpanuse;
- esitab õpilase loovtöö kohta juhendajapoolse arvamuse enne loovtööde kaitsmist;
- võib juhendamisest keelduda, kui õpilane järjepidevalt jätab kokkulepitud tegevused tegemata.

V VORMISTAMINE

- Loovtöö kirjalik osa täidetakse, kasutades loovtöö päevikut **Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö - ese, üritus), Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö HEV - ese, üritus) või Loovtöö päevik (Urimuslik loovtöö).**

- Päevik sisaldab kohustuslikke vormistuslikke osasid, mida õpilane saab selles olevate nõuande ja küsimuste alusel täita. Vormistuslikud osad on:
  - tiitelleht;
  - sisukord;
  - sissejuhatus;
  - põhiosa, milles kolm alateemat: teoreetilise tausta kirjeldus, uurimismeetodite kirjeldus, tulemused ja saadud andmete analüüs;
  - kokkuvõte ja eneseanalüüs;
  - kasutatud allikad;
  - lisad;
  - lk numbrid;
  - kirja suurus 12;
  - kirjatüüp läbivalt ühesugune;
  - MINA vorm;
  - jooniste, fotode nummerdus (tekstisisene joonistele viitamine kohustuslik);
  - viitamine (viitamise juhend APA).

VI EELKAITSMINE

- Eelkaitsmisel tutvub hindamiskomisjon praktiliste töödega, loovtöö päevikutega ning annab tagasiside ning parandusettepanekud õpilasele, juhendajale.
- Eelkaitsmise eesmärk on anda õpilastele tagasiside tehtud tööle, anda võimalus oma tööd enne lõplikku esitamist parandada ning selle käigus saab õpilane harjutada esinemist.
- Eelkaitsmisel tutvustab õpilane enda loovtööd, mille aluseks on loovtöö päevik.
- Eelkaitsmisele tuleb esitada loovtöö päeviku e-versiooni link.
- Uurimistöö puhul osaliselt täidetud loovtöö päevik.
  - Praktilise töö puhul osaliselt täidetud loovtöö päevik võimalusel koos valminud praktilise tööga.
  - Ürituse läbiviimisel osaliselt täidetud loovtöö päevik, kus on läbimõeldud ja selge kava. Üritus ise võib toimuda ka peale eelkaitsmist.

Õpilane, kelle töö ei läbi eelhindamist või kes ei esita oma parandatud tööd ettenähtud ajaks juhendajale, kaitseb töö järelkaitsmisel.

VII LOOVTÖÖ KAITSMINE

- Loovtöö kaitsmisele pääseb õpilane, kes on määratud ajaks (kaks nädalat enne kaitsmist) esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma nõuetele vastava e-versioonis või prinditud kujul loovtöö päeviku (Uurimuslik loovtöö) või praktilise töö koos kirjaliku osaga Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö - ese, üritus), Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö HEV- ese, üritus).
- Loovtööd kaitseb õpilane suuliselt kuni 10 minutit, millest esitlus kestab kuni 5 minutit.
- Loovtöö kaitsmine toimub koolis või kokkuleppel hindamiskomisjoniga väljaspool kooli.
- Loovtöö praktilise osa ettekanne võib toimuda töö kirjaliku osa esitlusest erineval ajal (näiteks mõne kooli ürituse või ainenädala raames) nii koolis kui väljaspool kooli.
- Ühistööna valminud loovtöö esitluse võib teha nii eraldi kui ühiselt.
- Kaitsekõne esitlus ([Loovtöö esitlus kaitsmiseks](#)) sisaldab 5-8 slaidi, milles on järgmised osad:
  - tiitelslaid - autor (id), loovtöö teema, juhendaja, aasta;
  - töö eesmärk;
  - teoreetiline taust (kui on);
  - ülevaade loovtöö tegemise etappidest;
  - töö tulemused ja järeldused;
  - õpikogemus (arutelu/refleksioon, mida protsessi käigus õpiti, mida edaspidi teisiti teeks ja miks - selgitatakse suuliselt esitluse juurde);
  - foto(d), video praktilise loovtöö või projekti läbiviimise kohta.

Kaitsmisel õpilane:

- selgitab töö eesmärki ja põhjendab teema valikut;
- tutvustab kasutatud meeto(dit)deid;
- esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, mida sellest protsessist õppis, milliseid oskusi enda hinnangul arendas.

VIII HINDAMINE

Loovtöid hindab komisjon lähtuvalt kehtestatud hindamisjuhendist.

Õpilase loovtööle antakse kaitsmisel sõnaline hinnang. Loovtöö teema koos märkega „A“ („arvestatud“) või „MA“ („mittearvestatud“) kantakse e-kooli päevikusse ja õpilasraamatusse. Põhikooli lõputunnistusele kantakse üksnes sooritatud loovtöö teema.

IX DIFERENTSEERIMINE

- Haridusliku erivajadusega (HEV) õpilane on andekas õpilane, ajutise õpiraskusega, püsiva õpiraskusega õpilane.
- HEV õpilane koostab loovtööna jõukohase praktilise töö või uurimusliku loovtöö. Valiku aitab vajadusel teha loovtöö juhendaja.
- HEV õpilane võib loovtööd sooritada soovi korral koos paarilisega.
- Ajutise õpiraskusega õpilane täidab juhendajaga koostöös loovtööd planeerides ja tööd teostades loovtöö päevikut e-variandina **Loovtöö päevik (Praktiline töö - ese, üritus) või Loovtöö päevik (Uurimuslik loovtöö)** (vt LISA 2), järgides selles olevaid küsimusi ja nõuandeid.
- Püsiva õpiraskusega õpilane täidab juhendajaga koostöös loovtööd planeerides ja tööd teostades kas e-variandina või kirjalikult **Loovtöö päevik (Praktiline töö HEV - ese, üritus)** (vt LISA 2), järgides seal olevaid küsimusi ja nõuandeid.
- Andekas õpilane täidab juhendajaga koostöös loovtööd planeerides ja tööd teostades e-variandina **Loovtöö päevik (Praktiline loovtöö - ese, üritus)** või **Loovtöö päevik (Uurimuslik loovtöö)** (vt LISA 2).
- Loovtöö päevik sisaldab kohustuslikke vormistuslikke osasid, mida õpilane saab seal olevate nõuande ja küsimuste alusel täita. HEV õppija puhul aitab juhendaja õpilasel vajadusel loovtöö päeviku osasid mõista ning täita. Vormistuslikud osad on:
  - tiitelleht;
  - sisukord;
  - sissejuhatus;
  - põhiosa;
  - analüüs;
  - kasutatud kirjandus;
  - lk numbrid;

- kirja suurus 12;
  - ühtne kirjatüüp läbivalt;
  - MINA vorm;
  - jooniste, fotode nummerdus;
  - viitamine (viitamise juhend APA).
- Juhendaja jagab õpilasele lingi ja õpilane salvestab selle enda *Google Drive* keskkonda.
  - HEV õpilase loovtöö kirjaliku osa maht 2-5 lk, lisadega 7 lk vastavalt töö tüübile (ese, üritus).
  - Kaitsmise jaoks võib kasutada esitluse jaoks loodud põhja ([loovtöö esitlus kaitsmiseks](#)), lingi jagab õpilasele juhendaja, mille õpilane saab salvestada enda *Google Drive* keskkonda.
  - HEV õpilasel on võimalus kaitsta komisjoni ees koos klassikaaslastega, kaitsmiseks võib teha ka video või taotleda kinnist kaitsmist ainult komisjoni ees .

LISA 1

Loovtööde **koostamise** juhend Orissaare Gümnaasiumis

Põhikooli lõpetamise eeltingimus on loovtöö sooritamine III kooliastmes. Orissaare Gümnaasiumi õpilased kaitsevad loovtööd 8. klassis.

Loovtööna on võimalik esitada kas:

- 1) praktiline töö koos loovtöö päevikuga (**Praktiline töö - ese, üritus**), (**Praktiline töö HEV - ese, üritus**);
- 2) uurimuslik loovtöö loovtöö päevikuna (**Uurimuslik loovtöö**).

Kaitsemiseks soovitatav esitluse näidis on leitav siit ([loovtöö esitus kaitsmiseks](#)).

Järgnevas tabelis (vt Tabel 1) on toodud loovtööde koostamise juhend, mille alusel saab juhendaja abistada õpilast loovtöö päeviku (**Praktiline töö - ese, üritus; Praktiline töö HEV - ese, üritus; Uurimuslik loovtöö**) täitmisel.

Tabel 1 *Loovtöö koostamise abijuhend JUHENDAJALE*

	Praktiline töö koos kirjaliku osaga (ese)	Praktiline töö koos kirjaliku osaga (üritus)	Uurimuslik loovtöö
1. Esileht	Tiitelleht – kirjutatakse, töö pealkiri, koostaja ees- ja perekonnanimi, juhendaja ees- ja perekonnanimi, aasta.	Tiitelleht – kirjutatakse, töö pealkiri, koostaja ees- ja perekonnanimi, juhendaja ees- ja perekonnanimi, aasta.	Tiitelleht – kirjutatakse, töö pealkiri, koostaja ees- ja perekonnanimi, juhendaja ees- ja perekonnanimi, aasta.
2. Maht	6-10 lehekülge teksti ja lisad.	6-10 lehekülge teksti ja lisad.	10-15 lehekülge teksti ja lisad.
3. Ülesehitus			
3.1 Sisukord	Sisukord koosneb töö etappidest, nende ees olevatest numbritest ja leheküljenumbritest.	Sisukord koosneb töö etappidest, nende ees olevatest numbritest ja leheküljenumbritest.	Sisukord koosneb töö etappidest, nende ees olevatest numbritest ja leheküljenumbritest.

	Praktiline töö koos kirjaliku osaga (ese)	Praktiline töö koos kirjaliku osaga (üritus)	Uurimuslik loovtöö
3.2 Sissejuhatus	Sissejuhatus sisaldab töö eesmärgi, töö idee tutvustust.	Sissejuhatus sisaldab töö eesmärgi, töö idee tutvustust.	Sissejuhatus sisaldab teema uurimisprobleemi, hüpoteesi ehk oletatavat vastust, varasemate uuringute tulemuste väljatoomist, uurimismeetodi(te) tutvustamist (katse, vaatlus, ankeet, intervjuu), töö ülesehituse tutvustust.
3.3 Põhiosa	Põhiosa koosneb: 1) Töö kavandamine või planeerimine (kavand, ajakava, vajalikud töövahendid, materjalid) 2) Tööprotsessi kirjeldus	Põhiosa koosneb: 1) Töö kavandamine või planeerimine (info ürituse planeerimise, sihtrühma, reklaami tegemise, eelkalkulatsiooni, ruumide leidmise, aja kokkuleppimise jm kohta. 2) Tööprotsessi kirjeldus	Põhiosa koosneb järgmistest peatükkidest: <u>1. Teoreetiline osa</u> – analüüsitakse kirjandusest leitud infot, mille põhjal antakse ülevaade uuritavast probleemist, samas valdkonnas juba läbiviidud uuringutest jms. <u>2. Uurimismeetodite osa</u> , kus selgitatakse, kuidas toimus andmete kogumine ja töötlemine, milliseid meetodeid kasutati. <u>3. Tulemuste ja saadud andmete analüüs</u> Tulemusi seostatakse esimeses peatükis kirjeldatud teoreetiliste seisukohtadega. Ka autor esitab oma seisukohad.
3.4 Tööprotsessi kirjeldus	Tööprotsessi detailne kirjeldus.	Läbiviidud ürituse detailne kirjeldus (ürituse kava, sihtrühm/osalejad), aeg ja koht, juhendajad ja aitajad, sponsorid, osalejad, abivahendid, tehnilised vahendid, varustus jne).	

	Praktiline töö koos kirjaliku osaga (ese)	Praktiline töö koos kirjaliku osaga (üritus)	Uurimuslik loovtöö
3.5 Kokkuvõtte ja eneseanalüüs	<p>Tehtu analüüs: Mida õppisin? Millised oskused arenesid õppija hinnagul? Mis õnnestus ja miks? Mis ei õnnestunud ja miks? Mida teeks järgmisel korral teisiti ja miks?</p>	<p>Tehtu analüüs: Mida õppisin? Millised oskused arenesid õppija hinnagul? Mis õnnestus ja miks? Mis ei õnnestunud ja miks? Mida teeks järgmisel korral teisiti ja miks?</p>	<p>Tehtu analüüs: Mida õppisin? Millised oskused arenesid õppija hinnagul? Mis õnnestus ja miks? Mis ei õnnestunud ja miks? Mida teeks järgmisel korral teisiti ja miks?</p>
3.8 Kasutatud allikate loetelu	<p>Aluseks APA stiil. Toetuda võib: https://sisu.ut.ee/viitamiseabc/kasutatud-allikate-loetelu</p>	<p>Aluseks APA stiil. Toetuda võib: https://sisu.ut.ee/viitamiseabc/kasutatud-allikate-loetelu</p>	<p>Aluseks APA stiil. Toetuda võib: https://sisu.ut.ee/viitamiseabc/kasutatud-allikate-loetelu</p>
3.9 Lisad	<p>Suuremad joonised, skeemid, tabelid, diagrammid, fotod.</p>	<p>Suuremad joonised, skeemid, tabelid, diagrammid, fotod.</p>	<p>Küsitlus, joonised, tabelid, diagrammid, skeemid, fotod.</p>